

Evsel Katı Atık Ücretleri Bilgi Notu:

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 11 inci Maddesinde "Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettermekle yükümlüdür. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, Belediye Meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz" denilmektedir.

Ayrıca uygulamaya yönelik olarak, 27.10.2010 tarih ve 27742 Sayılı **Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik** yayınlanmıştır.

Yönetmelik kapsamında tüm detayları anlatmak ve tarife kurallarını belirlemek üzere, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetim Genel Müdürlüğü tarafından, **Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz** çıkartılmıştır.

Yönetmelik ve Kılavuz hükümlerine göre; İlçemizde evsel katı atıkları toplama, taşıma ve bertaraf hizmeti Belediyemiz tarafından verilmektedir. Belediyemiz toplama, taşıma ve bertaraf maliyetini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkartılan evsel katı atık tarifelerinin belirlenmesine yönelik kılavuzda belirtilen tarifelere göre konut dışı diğer gruplara dağıtım yaparak "Evsel Katı Atık Tarife Raporu" hazırlanacaktır.

Genel Uygulama

Ülkemizde İzmir, Tekirdağ, Balıkesir, Manisa, Bursa vb büyükşehirlerde uygulanan evsel katı atık bedellerinin kirleten öder prensibi ile, evsel katı atık üreticilerinden alınması uygulanmasında ilçemizde en düşük tarife seçilmiş alt tarife esas alınmış ve pandemi koşullarında, yasal olarak alınması gereken evsel katı atık bedeli, **en düşük bedelden** vatandaşımıza yansıtılmıştır. Bu kapsamda, Türkiye'de en düşük tarife esas alınmıştır. Tarifeler hesap edilirken alınan hatta alınmasa dahi **tahakkuk eden çevre temizlik vergileri** de toplam evsel katı atık bedelinden düşülmüştür.

Evsel Katı Atık Ücretleri

Atıksu Altyapı Ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in Geçici 1. Maddesine göre, "Bu Yönetmeliğe, uyum sağlayamamış olan Atık su altyapı yönetimleri ve evsel katı atık idareleri, **31.12.2024** tarihine kadar bu Yönetmeliğe uyum sağlamakla yükümlüdürler." hükmü gereğince Belediyesi'lerin en geç 2024 yılı sonuna kadar evsel katı atık tarifelerini yapmaları gerekmektedir.

Son yıllarda, kamu hizmetlerinin sunumunda mevzuatta ki gelişmeler ve vatandaşların artan beklentileri ile daha da artan fonksiyonlar üstlenen ve bu yönüyle vazgeçilmez önemde fonksiyonları icra eden belediyelerimizde, personel giderlerinden sonra en temel ve yüksek giderlerin başında evsel katı atık toplama ve bertaraf giderleri gelmektedir.

Bu yönüyle her geçen gün daha da artan belediye giderlerinin finansmanında mevzuatımızda yapılan değişikliklerle Belediyeler için çok temel ve gelirler içinde en yüksek grupta yer alacak yeni bir gelir türü ortaya çıkmıştır.

27/10/2010 tarih 27742 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik ile her belediyeye evsel katı atık toplama ve varsa bertaraf maliyetlerinin evsel katı atık bedeli olarak mükelleflerden alınma imkanı getirilmiştir.

Evsel katı atık bedellerinin mükelleflerden tahsil edilerek belediye için çok önemli bir gelir elde etme imkanı, bahse konu Yönetmeliğin geçici 1. Maddesi ile **2024 yılı sonuna kadar** uygulanıp uygulanmaması kararını vermek belediyelere bırakılarak zorunlu bir uygulama olma yerine dileyen belediyelerin yararlanacağı bir imkan olarak mevzuatımızda bulunmuştur.

Bugün meri mevzuata göre, **1 ocak 2025** tarihinden itibaren her belediyenin evsel katı atık bedelini mükelleflere yansıtarak bu geliri elde etme **zorunluluğu getirilmiştir**. Bahse konu Yönetmeliğe göre, Yönetmelik ve Kılavuz hükümlerine uygun bir Rapor ile mali yıl başlamadan önce evsel katı atık bedellerinin tespit edilmesi gerekmektedir.

2872 Sayılı Çevre Kanununun 11. maddesinde "*Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, Belediye Meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz*" denilmektedir.

27.10.2010 tarih ve 27742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik" gereğince evsel katı atıklar için toplama, taşıma, aktarma, geri kazanım (kompost, yakma) ve bertaraf tesislerinin kurulması, işletilmesi, kapatılması ve kapatma sonrası izlenmesi ve bakımına ait tam maliyet esaslı tarifelerin belirlenerek su faturası ile birlikte tahsil edilmesi gerekmektedir.

2024 yılı yıl sonunu kadar ilk yapılacak iş mevzuattan kaynaklı bu zorunluğun yerine getirilmesi olup, hazırlamayan belediyeler Kamu Zararı riski ile karşı karşıya kalabilmektedir. Olası yargı denetimlerine karşı kuvvetli argümanları bulunan ve en önemlisi ve hepsinden önemlisi de belediyelerin en önemli sorunu haline gelen kamu hizmetlerinin finansmanı ve ilave gelir ihtiyacını

sorununa kesin ve net çözüm durumundaki bu gelirin alınmasını sağlanması gerekmektedir.

Eysel Katı Atık İdarelerinin Tarifelerin Belirlenmesinde ki Sorumluluğu Nedir?

24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun kamu zararı başlıklı 71. maddesinde "e) İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması," kamu zararının belirlenmesinde esas alınmaktadır. Yukarıda yer alan kanun maddesinde yer alan nedenlerden dolayı, tarifelerini belirlemeyen veya bu tarifelere göre tahsilatlara başlamayan yerel yönetimlerin kamu zararına sebebiyet vermektedir.

Bugün meri mevzuata göre, **1 ocak 2025** tarihinden itibaren her belediyenin tarife bedellerini belirlemesi ve tahsilatlara başlaması zorunluluğu başlamıştır. Aksi halde kamu zararına neden olacaklarından ileriki yıllarda yapılacak denetimlerde bulgu veya sorgu ile karşı karşıya kalılabilmektedir.

Tarife Bedellerin Faturalandırılması

Tarif bedellerinin faturalandırma işlemi, konutlarda, yerel yönetimlerin ya da bağlı olduğu büyük şehir belediyelerinin su ve kanalizasyon idarelerinin su faturaları üzerinden yapılması gerekmektedir. Bu çerçevede söz konusu su faturasını düzenleyecek olan kurum ya da birime, evsel atık tarife mükelleflerinin sıralı listesinin ve tarife gruplarından birim başına ne kadar ücret tahsil edileceği gibi verilerin belediye meclisinden geçirerek bildirilmesi gerekmektedir.

Sorular

Soru 1- Eysel Katı Atık Bedeli Neye Göre Alınıyor:

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 11 inci Maddesinde "Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletlendirmekle yükümlüdür. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, Belediye Meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz" denilmektedir.

Ayrıca uygulamaya yönelik olarak, 27.10.2010 tarih ve 27742 Sayılı Atıksu Altyapı ve Eysel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik yayınlanmıştır.

Yönetmelik kapsamında tüm detayları anlatmak ve tarife kurallarını belirlemek üzere, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetim Genel Müdürlüğü tarafından, Eysel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz çıkartılmıştır.

Yönetmelik ve Kılavuz hükümlerine göre; ilçemizde evsel katı atıkları toplama, taşıma ve bertaraf hizmeti Belediyemiz tarafından verilmektedir. Belediyemiz toplama, taşıma ve bertaraf maliyetini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkartılan evsel katı atık tarifelerinin belirlenmesine yönelik kılavuzda belirtilen tarifelere göre konut dışı diğer gruplara dağıtım yaparak “Evsel Katı Atık Tarife Raporu” hazırlamış olup,

Evsel Katı Atık Bedellerinin alınmasına ilişkin tarife, Belediye Meclisi’nin .../.../... Tarih ve Sayılı Kararı ile oybirliği ile kabul edilmiştir.

Soru 2- Evsel Katı Atık Bedellerinden Hangisi Toplattırılabilir Dayanağı Nedir:

Konutlardan alınacak olan evsel katı atık bedeli kılavuz gereği her hal ve şart altında, su paralarının içinde ve su parasını toplayan otorite tarafından alınacaktır.

İşyerlerinden ise, idare ister konutlar gibi su parasının içinde, isterse çevre temizlik vergisi gibi belirli taksitler halinde kendisi tarafından da tahsil edilebilir.

Kendisi tahsil etme kararı veren bir idare 5393 sayılı Belediye kanunun 14. Maddesinin a bendi, 15. Maddesinin a bendi, d bendi, h bendi, o bendi, r bendi, ve 60. Maddelerine göre, bu hizmeti taşere edip bir yükleniciye verebilir.

Bu işlemin dayanağı, 5393 sayılı Kanunun 15. Maddesinin d bendinde yer alan, “Vergi, resim, harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak.” Maddedir.

Soru 3- Evsel Katı Atık Bedelleri Hangi Parametrelere Göre Toplanmaktadır:

Tarife yapılmasında kriter **Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz’da** açıklanmıştır. Bu kılavuz esasında Çevre Temizlik Vergilerinin belirlenmesinde ki kriterlere dayanmaktadır. Kriterleri gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Ticari olmayan kurum ve kuruluşlar							
Okullar		Hastaneler		Kamu binaları		Diğer ticari olmayan kurumlar	
Öğrenci sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Yatak sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Personel sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Personel sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)
751 den büyük	48,7 den büyük	751 den büyük	959,4 den büyük	501 den büyük	295,6 den büyük	701 den büyük	460,6 den büyük
750	500	750	500	500	250	700	250
499	250	499	300	249	100	249	150
249	100	249	150	99	50	149	100
99	50	149	50	49	20	99	50
49	20	49	20	19	5	49	10
20	0	19	0	4	0	9	0

Ticari kuruluşlar								Sanayi	
Bürolar		Restaurant, market ve pazarlar		Oteller		Diğer ticarethaneler		Sanayi	
Personel sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Alan (m2)	Atık miktarı (ton/yıl)	Yatak sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Personel sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Personel sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)
701 den büyük	174 den büyük	1001 den büyük	611,6 den büyük	500 den büyük	492,8 den büyük	701 den büyük	954,4 den büyük	1001 den büyük	3.653,7 den büyük
700	250	1000	750	499	300	700	250	1000	500
249	150	749	500	299	200	249	150	499	200
149	100	499	250	199	100	149	100	199	100
99	50	249	100	99	50	99	50	99	50
49	10	99	50	49	20	49	10	49	25
9	0	49	0	19	0	9	0	24	0

SONUÇ

31.12.2024 tarihine kadar Belediyesi'lerin evsel katı atık tarife raporunu hazırlaması gerekmektedir. Bu çerçevede Belediyeler 2024 yılı evsel katı atıklara yönelik yönetmeliğin geçici 1. Maddesinde belirtilen uyum sağlama sürecini tamamlamış olup, 2872 çevre kanunu çerçevesinde üzerine düşen sorumluluğunu yerine getirmek üzere iş bu evsel katı atık tarife raporunu hazırlayarak büyükşehir belediye meclisine sunmuştur.

Konuyla ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığını Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün 29/11/2021 tarih ve E-14399437-622.02-2308399 sayılı görüş yazısında belirtilen hususlar çerçevesinde sadece toplama ve taşımaya yönelik maliyetler çıkarılmıştır.

Tekirdağ, İzmir ve Manisa bu ücretlerin uygulamaya alınmıştır. 2024 yılında Ankara Büyükşehir Belediyesinde bu konuda hazırlık çalışmaları bulunmaktadır.

